

Репортъа директоръази школедор націонале din Romъnia, чигитъ дн изтеле ефоріей дн 14 Ізлѣз 1851, кхиринъторѣх де лхкръріале ачестеѣа асвпра инстръкціей пхвлѣче.*)

Преа-дхлхдате Dóshne!

Дн зрма евенѣментелор din авъл 1848, шко- леле пхвлѣче с'аѣ дхкѣс, шѣ кх ачестаста с'а кхрмат ори-че дхвлхдхтхрх маѣ сѣстематѣкх шѣ маѣ дес- волтатх.

Мажорѣтатеа тѣперѣмеѣ, не авънд тѣжлоче сѣ сѣ профѣте де вѣне-фачереа инстръкціей дн кхрс де доѣ анѣ шѣ жхтхтате, о кхъта кх сѣспѣнѣ, вх- зхнд кх крештеа фхрх окхнаціе серѣосъ, фхрх вре-о прегхтѣре дн ори тхкар че ратхрх а акти- вѣтхдѣѣ оменештѣ.

Кемат ла овхлхдхреа ачестей дхрѣ, Дхлхдѣ- теа Вбстрх, ка ромхн шѣ ка пхрѣнте, адѣ сѣмѣдѣ кх пхдѣн поте аштенѣа патрѣа де ла о дхенерацие каре сѣ рѣдѣкх пхмаѣ деспре партеа фѣсѣкх, ѣар деспре партеа моралх шѣ интелектхвалх се афхндъ кх атхт маѣ тхлѣ дн кхѣ рхтхчѣте, кх кхт дѣ лѣпсеск кхношѣтѣнде посѣтѣве, сѣпхтосе шѣ спецѣале; адѣ порхлчѣг сѣ се елаворезе о похъ програмх де дхвлхдхтхрѣ, потрѣвѣтх кх челе де асѣхлѣ тревхнѣде але содѣетхдѣѣ ромхне. Неовосѣт дн тхлхкх, пре кхт сѣнѣтедѣ дхкѣонѣврат де фелхрѣте окхнацѣѣ им- портанѣе шѣ комплѣкате, адѣ лхат парте шѣ ла а еѣ лхкраре, адѣ дхтхрѣт'о шѣ адѣ дхкредѣнѣат ес- вхдѣѣа еѣ ефорѣей.

Пхтрхвсх де мѣсѣа еѣ, шѣ авънд дн ведере пх- маѣ интересх пхвлѣк, дрептатеа шѣ есперѣнѣа, е- форѣа а пхшѣт кх вхрхвхдѣе дхтрх дхдефлѣнѣреа даторѣлор сале, шѣ асѣхлѣ вѣне а да, прѣнѣтр'о ре-

педѣ еспхперѣ, сокотѣалх лхтхрѣтѣ а лхкрхрѣлор сале.

1. Ка сѣ се дхкредѣнѣезе кхрсхрѣле дѣннхзѣале шѣ спецѣале ла персѣне дхнхстрате кх кхпачѣтате, ефорѣа а адопѣат де вазх пестрхтхтатх, ка тѣте катедреле ваканѣе сѣ се деа прѣѣ конкхрѣс, шѣ не кхт а черхт шѣ ва чере тревхнѣа, с'аѣ алес шѣ се вор алѣде дѣнѣре кандѣдѣцѣѣ конкхрѣнѣдѣѣ, а- чеѣа каре аѣ даг сѣѣ вор да челе маѣ темѣнѣче довехлѣ деспре черхѣта шѣтѣнѣдѣѣ, шѣ каре, не лхнѣгъ ачестатѣ, се вхлхрх шѣ де о вхлх опѣнѣе пхвлѣкх. Кх ачест кѣп с'а депхртат ори че инѣрѣгъ, ори че фавор, прѣѣ зрмаре ори че недрѣнтате, цѣ мерѣтхл дхносѣт де моралѣтате а фост шѣ ва фѣ прѣдхвѣт шѣ дхтхрхдѣшѣат.

2. Школарѣѣ, не лхнѣгъ дхдаторѣреа имхвсх лѣр де а зрма шѣ де ашѣ медѣта лекѣѣле, каре ачестаста авсорбеазх де ла 10—12 часхрѣѣ не тѣтх зѣба, авѣаѣ а се маѣ лхнѣта кх о грѣхтате пх маѣ пхдѣн остѣнѣтѣоре, ачестеа адѣкх а прѣскрѣрѣѣ маѣ а тхтхлор кхрсхрѣлор, поварх пх пхмаѣ фхрх фолос, чѣ де тхлѣте ори шѣ вхтхтхтѣоре дѣн прѣчѣна грѣ- шѣеллор че фѣренѣте се стрѣкѣрх ла прѣскрѣрѣѣ грав- нѣче шѣ дхделхнѣгате, маѣ алес дн ратхрѣа мате- матѣкх. Ка сѣ се стхрѣнеаскх ачест рхѣ, сѣ се деа тѣперѣмеѣ маѣ тхлѣтх вреѣе пѣнѣтрх алѣ есерѣнѣцѣѣ маѣ фолосѣтѣоре, шѣ сѣ нѣтх шѣ ефорѣа сѣ ексѣрсе кхвенѣта прѣвѣгерѣе, с'а ашезат де рѣгхлх статѣр- нѣкх ка фѣкаре профѣсор сѣ гхтеаскх манхскрѣсхл кхрсхлѣѣ сѣѣ дн авъл дхтхлѣѣ, шѣ ревѣзѣндѣл дн чел де ал доѣлеа, сѣ'л деа ефорѣей ка сѣ'л треакх прѣѣ черчетареа знеѣ комѣсѣѣ, шѣ апоѣ сѣ се тѣхрѣеаскх кх апровадѣѣ Дхлхдѣмеѣѣ Вбстре. Пре кхт тревхнѣа ера гравнѣкх шѣ череа а се рѣ- дѣка ачестх прѣсосѣтѣоре сарчѣпх д'асвпра школарѣ лор, кх атхт шѣ D.D. профѣсорѣ с'аѣ стхрѣдхт шѣ се стхрѣдхеск а коопѣра кх рхвлх шѣ стхрѣнѣдѣѣ, дн кхт знеле кхрсхрѣѣ аѣ шѣ ешѣт де сѣвѣт тѣпар, пре-

*) Вѣзѣ шѣ челе пхвлѣкате дн Gazeta nr. 63 шѣ Фоѣа nr. 33.

oecia ca, ши пвѣне чеасвѣрї петрече дн сїнѣл фа-
 mїліеї. Прїн зрмаре пѣта, оїнд дн контакт пе-
 контенїт кѣ копїї, есте кематъ а днгрїжі де ачеасвѣ
 днтїе едѣкадіе каре ексерсѣ о їнфлїндѣ фбрте
 таре асвпра деосївїтелор днпрецїзѣрї ши вѣрсте
 але вїеції отѣлї. Ценїї марї аѣ десѣвтѣт ачеасвѣ
 матерїе ши дн сѣвршїт аѣ прокламат кѣ орї-каре
 соціетате воеште сѣ аївѣ вѣрѣваци вѣнї, тревѣе сѣ
 днгрїжеаскѣ маї днтїїѣ а форма фетеї вѣне. Де
 ачест адеѣвр петгѣдѣїт оїнд пѣтрѣсѣ Днѣлді-
 теа Вбстрѣ, адї порѣнчїт сѣ се днтоктеаскѣ зп
 пенсіонат де фете спре а лї се да о крештере вїне
 кїзѣвїтѣ деспре кѣлтѣра дѣхѣлї, фортареа їнїмеї,
 еконтїа касеї ши даторїїле де фамїліе. Ефорїа
 се днделетнїчесhte кѣ прегѣтїреа локалѣлї дн
 сѣ. Спїрїдїон-поѣ дѣне дїспосїціїле лецїзѣреї діо апѣл
 1847, ши кѣ алте лѣкрѣрї прелїмїнаре, ши пѣдѣж-
 дѣште а л vedea днфїндат дн скѣртѣ време, ка
 сѣ сѣ дндестѣлезе о тревзїндѣ че де ошїте се
 сїмте, ши а кѣрїа днделнїре се аштеапѣт кѣ
 перѣвдаре.

7. О алтѣ тревзїндѣ пѣ маї пѣдїн днсемнатѣ
 ера а кондѣкторїлор дн пѣтѣр ши кѣ штїїнде дн-
 дестѣле пентрѣ днтѣмпїнареа тѣлцїмеї лѣкрѣрїлор
 де подѣрї, шоселе ши алтеле. Кондѣкторїї чеї дн
 оїїндѣ пѣ пѣтеаѣ ажнїде пентрѣ деосевїтеле пѣнк-
 тѣрї внде се сѣвѣршеск ачесте лѣкрѣрї. Днѣлді-
 теа Вбстрѣ адї порѣнчїт ка, пѣпѣ се еасѣ шко-
 ларї дїн факѣлтатеа математїчїї аплїкате, сѣ се
 факѣ пѣтаї не їарнѣ дн колеціѣ де кѣрсѣрї прегѣтї-
 торе пентрѣ асеменеа кондѣкторї. Парте дїн ачесте
 кѣрсѣрї сѣаѣ предат дн їарна трекѣтѣ ла школарї
 прїїмїдї кѣ асамен дѣне їнстрѣкциї пѣлїкате, ши
 пѣтаї дн доѣ лѣнї сѣа кѣпоскѣт фолосѣл ачестеї
 тѣсѣрї.

8. Шкблеле прїмаре де прїн жѣдеце ераѣ дѣ-
 рѣпѣнате дїн фелѣрїте днпїрецїзѣрї. Ефорїа а
 лѣат дндатѣ тѣсѣрї ка сѣ се репареѣе. Кѣте дїн-
 трѣнселеле сѣаѣ гѣтїт дїн време, сѣаѣ ши дескїс; їар
 дн лѣна лѣї Септемѣрїе се вор дескїде тбте. Про-
 фесорїї че аѣ лїнсїт пентрѣ ачесте шкбле, сѣаѣ а-
 лес, прїн есамен фѣкѣт дн оїїнда Ефорїеї, дїнтре
 кандїдациї че аѣ днфбдїнат челе маї вѣне кезѣ-
 шѣрї; кѣчї сѣа лѣат де вазѣ ка нїменї сѣ пѣ пбтѣ
 есерса нїчї о ратѣрѣ а їнстрѣкциеї, сѣвт орї тѣкар
 каре пѣтїре, фѣрѣ а се сѣвзїне маї пїаїте ла чер-
 четаре. Ынтересѣл тїперїмеї чере о асеменеа дї-
 спозїдїе, Ефорїа а пѣс'о дн лѣкраре, ши есте сї-
 гѣрѣ кѣ ресѣлтателе еї вор фї тѣпнтѣїтбре. Пбте
 сѣ фїе фѣнкциї сѣаѣ месерїї каре сѣ се есерсе кѣ

штїїнда алтѣїа; дар професоратѣл чере днѣвѣдѣтѣрѣ,
 ши ажѣторѣл алтѣїа пѣ фолосеште. Днѣвѣдѣторѣл
 есте днѣсшї фадѣ дн фадѣ кѣ школарѣл, ши де
 пѣ ва фї лѣтїнат, пѣ ва пѣтеа сѣ лѣтїнезе пе ал-
 цїї. Нїменї пѣ пбте да алтѣїа чееа че пѣ аре.

Нѣтѣрѣл школарїлор че аѣ зрмат днѣвѣдѣтѣ-
 рїле дн шкблеле пѣлїче есте де 1589; днсѣ:
 332 дн цїмпазіл дїн Бѣзѣрештї
 597 дн треї шкбле прїмате дїн Бѣзѣрештї
 600 дн шасе шкбле прїмаре дїн жѣдеце.
 1589

Алѣтѣрате тавлѣ копрїнде деслѣшїрї маї дн-
 тїнсе деспре ачестеа.

9. Пентрѣ тбте обїектеле де їндѣстрїе, Деара
 ротѣнеаскѣ есте орї трїѣзтарѣ падїлор стрїеїне,
 орї сїаїтѣ сѣ се сѣвзїне кондїціїлор де монопол а
 знор їндѣстрїашї, тот стрїеїнї, ставїлїцї аїчї. Де
 ши не тбтѣ зїба се вѣд стѣрї дн десѣл де дн-
 семпате фѣкѣте прїн есерсареа вре-знѣ арте, днсѣ
 артеле, каре сѣнт їсворѣл ачестор стѣрї, пѣ сѣаѣ
 днтїнс ши дн цара пбстрѣ; кѣчї знїї се цїн де
 професїї традиціонале; алцїї, де аѣ днѣвѣнат сѣшї
 днсемнезе пѣтеле, алеаргѣ ла постѣрї, сокотїнд
 днкѣ кѣ ва фї лесне, фѣрѣ штїїндѣ спецїалѣ, сѣ
 кѣрїмзїаскѣ, сѣ дндрептезе тревїле алтора, кѣнд
 отѣл чел маї вреднїк абїа пбте сѣ кѣте пе але
 сале; дн сѣвршїт алцїї се асѣвѣра дн браѣеле
 пепѣсѣрїї, трѣеск дѣне днтѣмпларе, педнгрїжїнд
 де презент, пегѣндїнѣсе ла вїтор. Днѣлдітеа
 Вбстрѣ прївїнд кѣ дѣрере о асеменеа старе а
 лѣкрѣрїлор ши дорїнд сѣ дацї о їмпѣлсїе ла дн-
 вѣрѣдїнареа артелор, пе де о парте, адї кемат,
 прїн дїспозїціїле алѣтѣрате ла програма днѣвѣдѣ-
 тѣрїлор, пѣтаї капачїтатеа а їнтра дн карїерїле
 пѣлїче; їар пе де алта, адї порѣнчїт сѣ се дн-
 товтѣеаскѣ зп проект де шкблѣ пентрѣ арте, ши
 де о кам датѣ де лемпѣрїе нї де фїерѣрїе дн
 деосївїтеле лор варїетѣцїї. Проектѣл сѣа фѣкѣт ши
 сѣа десѣвтѣт, дар реалїзареа лѣї чере маї днтѣїѣ
 а се прегѣтї персоналѣл тревзїнчос. Спре ачест
 сѣвршїт ефорїа сѣа днделес кѣ маї тѣлцї мештерї
 дїн чеї маї де фѣрпте, а лѣат дн де апрбне чер-
 четаре пропѣнерїле лор, ши акѣт се афлѣ дн тра-
 тадіе спре а ашеза кондїціїле дефїнїтїве, ши апої
 а прочеде ла пѣпереа лор дн лѣкраре, аднѣнд
 тїперї дїн тбте орашеле прїнчїпатѣлї, ка дѣне че
 вор днѣвѣна еї, сѣ пбтѣ де одатѣ лѣдї претѣтїн-
 денеа ачестеа доѣ арте де днтѣїа треквїндѣ пент-
 рѣ тот орѣшанѣл. Сѣаѣ адѣс кѣтре ачестеа ши

)

бре-каре взелте маї перфекте, ка ла време се дп-
вече кз дънсе, ши апої сь ле копфекціонезе ши
сїнгърї пе челе маї мълте.

10. Проджктеле агрїколе фортеазь сїнгърѝа іс-
вор де богъдїе пентрѝ царѝ. Кънд ле еспортъм,
сѝптем сьрачі. Дар ка сь ле еспортъм кз прецърї
фаворабїле, тревзе сь ле адъчет дп старе де а пѝ-
теа рївалїза кз челе стрейне. Агрїкълтѝра нѝстрѝ
есте днкъ дп пръчїе. Нічї зп метод ноѝ, маї
дплеснїгор, нѝ с'а дптродс; черкърїле че с'аз
фъкът, п'аѝ ісвѝтїт. Дьранѝа пострѝ п'а авѝт прї-
леңїѝ сь вазѝ кѝм алтѝа, алтѝареа кз дънсел, кз
маї пѝдїне вїте, дп маї пѝдїнѝ време, кз маї пѝ-
дїнѝ мѝнкъ, кз інстрѝментѝе ка але лѝї, дар маї
modїфікатѝе, продъче род маї мълт ши маї взп, ши
кѝм се пѝстрѝеазѝ ачест род фърѝ а фї свѝс ма
вре-о вѝлтїре.

С'а фъкът тот дїн порънка Дпъдїмеї Вѝстрѝе
зп проєкт пентрѝ о шкѝлѝ теоретїко-пратїкѝ де
агрїкълтѝрѝ, де плантадїа дъзілор. де крештереа
гъндачїлор, ши де о сїстематїкѝ фаврїкаре а мѝ-
тѝсїї, с'аѝ адъс дїн стрейнѝтате вьрѝадї спечїалї
дптр'ачеастѝ штїїндѝ, прекъм ши бре-каре інстрѝ-
менте ши аѝ дпченѝт а се фаче прегѝтїрї, а се
адъна штїїндѝ матерїале ка сь се зрнеаскѝ кѝт
маї дп грав, дар кз взп кївзїре, пѝпереа дп
лѝкраре а ачестѝ непредѝїте штїїндѝ карѝ, прїп
сїмплїтатеа методърїлор, ши прїп лѝкраре інте-
ліцентѝ а пѝмѝнтѝлѝї, ферїченште надїїле агрїколе,
прекъм есте ши а нѝстрѝ. Нѝ антїчїпѝм асѝпра
вїїторѝлѝї; дпсѝ базеле че с'аѝ ашезат, кезьшѝ-
еск ресълтателе челе маї порочїте.

11. Ісраелїдїї ашезадї дп капїталѝ ераѝ лїп-
сїдї де шкѝлѝ регълатѝ. Дїн порънка Дпъдїмеї
Вѝстрѝе, ефорїа с'а адънат кз репрезентандїї дїп
партеа лор, с'аѝ кївзїт дппрезпѝ, ши кз дпалтѝ
дптѝрїре с'а хотѝрѝт а се дескїде кїар дп тѝмпа
ачеаста о шкѝлѝ прїмаре дп карѝ, пѝ лънгѝ дп-
вѝдѝтѝрїле релїдїосѝ дъне догмеле лор, сь довѝп-
деаска дп лїтва рошѝнѝ ши челелалте дпвѝдѝтѝрї
профанѝе, тревзїпчѝсѝ дп вїадѝа сочїалѝ ка ши храпа.
Ачеаста шкѝлѝ ва фї свѝт немїжлочїта дпгрїжїре
ши прївїгерѝе а ефорїеї, ши овштеа іслаелїгѝ адъче
днкъ де акъм челе маї плекате мълдѝтїрї Дпъд-
дїмеї Вѝстрѝе.

12. Кърсърїле дїн тѝте класеле знѝї цїмпназїѝ,
фїнд о прегѝтїре пентрѝ спечїалїтѝдїї, свѝт легате
атѝг де таре дптре дънсе, дп кѝт фортеазѝ
зп трѝп, ши нѝ се пот деспърдї фърѝ а се вѝтѝта
шїрѝа дпвѝдѝтѝрїлор. Аша дар тог шкѝларѝ есте

датор сь ле стѝдїезе вїне пе тѝте, ши сь копсѝлте
аплекареа нѝмаї кѝнд ва фї сь треакѝ дп спечїа-
лїтѝдїї. Пе лънгѝ есерсїдїїле ши копзнерїле че се
фак дп тот шїрѝа анѝлѝї шкѝластїк, шкѝларѝа тре-
взе сь се дпфѝдїмезе, ла сѝършїтѝа стѝдїлор а-
пзалѝе, ка сь деа есамен генерал асѝпра фїекърїа
дпвѝдѝтѝрї, ши сь доведѝаскѝ кѝ штїе чеа че а
дпвѝдат. Ачеастѝ дпдаторїре фаче пе шкѝлар сь
репѝезе лекдїїле недпчетат, дї фърѝшѝнтѝ іпїта,
дї дештеантѝ амвїдїа, дптр'ѝп кѝвѝнт пѝ'а ласѝ
сь се одїхнеаскѝ прекъм ісѝвѝзїле лѝї Мілтїад пѝ
лѝса пе Темїстоку сь дѝртѝ. Ачесте консїдерадїї
ши есперїнда трекѝтѝлѝї аѝ трас вьгареа де сеамѝ
а ефорїеї, ши с'а ашезат де базѝ. Дп зпїре кз
корпѝа професораа, ка премїїле, спре а фї о аде-
вѝратѝ респѝтїре а мерїтѝлѝї ши зп дпдѝмн пѝ-
тернїк де емѝлаңїе, сь се деа нѝмаї ла сколарїї
фрзпташї дп тѝте кърсърїле класѝї лор, їар кѝ-
пъна дппрезпѝ кз премїїа дптѝїѝ, нѝмаї ла ачеїа
че вор авеа епїненѝтѝ ла тѝте дпвѝдѝтѝрїле кла-
сѝї лор.

Къзна, Преа-дпъдѝтѝе Дѝмне, есте чел маї
таре град де респѝтїре, ши прекъм дп векіте
се да нѝмаї ероїлор; асемеа ши дп ратѝра стѝ-
дїлор тревзе сь се деа нѝмаї тїнерїлор карѝ аѝ
ешїт трїзмѝфѝторї дїн черкѝа дпдаторїрїлор імпѝсе
лор пе фїе-каре анѝ де леңїле акадѝмїче. Іпфлзїнда
ачестѝї мѝсърї а фост атѝт де таре асѝпра шкѝ-
ларїлор, дп кѝт 'ї а фъкът сь жертѝеаскѝ тот, сь
се зъче пе мѝнкъ, де се пѝте зїче, ка сь пѝе
мѝпа пе къзна вїрзїндѝї. Де ачеаа премїїле свѝт
кѝ атѝт маї вїне мерїтате, кѝ кѝт се даѝ пентрѝ
тѝте дпвѝдѝтѝрїле класѝї, ши кѝ кѝт дп анѝа
ачеста аѝ зрмат стѝдїїле нѝмаї чїпчї лънї ши жѝ-
мѝтате.

Ачестеа свѝт, Преа-дпъдѝтѝе Дѝмне, лѝкрѝ-
рїле челе маї прїнчїпале але ефорїеї дп кърѝере
де апрѝне нѝѝ лънї. Де а кореспѝнс кз мїсїа її
ачеаста рѝшѝне а се жѝдїка де Дпъдїмеа Вѝстрѝ
ши де пѝвїк. Дпдрѝспеште нѝмаї а адѝога кѝ,
ка сь актївезе дпїнтареа інстрѝкдїеї ши тревїле
прївїтѝре ла дънса, пе лънгѝ сеанѝеле регълате
ла зїле ши чеасърї фїксе, са с'а адънат ши естра-
ордїнар де доѝ ши де треїорї пе сѝптѝмѝнѝ, дъне
кѝм а черѝт грѝвїчїа тревзїндѝї. Еа кзпѝнѝте кѝ
с'а фъкът пѝдїп де лънгѝ чеаа че рѝшѝне сь се
маї факѝ. Дар базеле с'аѝ пѝс, ши зп дпчѝїт взп
фѝгѝдѝепїте зп вїїтор ши маї взп. Ачест фрзмос
вїїтор есте сїгѝр ши нѝ ва дптѝрѝа, Преа-дпъдѝтѝе
Дѝмне, кѝ ажѝторѝа лѝї Дъмнезѝї, прїп пѝрїп-

теаска ми пекърмата спрѣжине а Длъдѣмеі Вбстре, прѣн стързѣнда ефоріеі, прѣн неовосѣтл копкѣре аа корпѣлѣ професорал, іар маі алес прѣн дѣфокареа де каре тінерімеа се vede дѣпѣнсъ ка съ ресватъ каріера дѣвѣдѣтѣрѣлор. Атѣнчѣ, кѣнд ачесте тіпере одрасле, флореа шѣ пѣдеждеа дѣрѣі, се вор фаче вѣрвадѣ лѣмінадѣ шѣ віртѣошѣ, о! атѣнчѣ вор вені съ депѣе не алтарѣ патріеі шѣінда шѣ моралітатеа лор, шѣ съ адѣкъ Длъдѣмеі Вбстре шѣ падіеі чеа маі дѣлче респѣтіре пентрѣ респѣтіріле че лі се даѣ.

Веніцѣ шѣ воі акѣт, ізвѣділор школарѣ, де прѣітѣіі плата че адѣ мерітат пентрѣ остепелеле вбстре; нѣчѣ чеі че адѣ рѣтас дѣпаоі, съ нѣ въ десѣдѣждѣіцѣ, чѣ съ въ дѣдоіцѣ сіліпцелеле ка съ ажѣпцедѣі не товарошѣ воштрѣі; нѣчѣ чеі че лѣзадѣ респѣтірѣі, съ нѣ въ дѣгѣнфадѣі, чѣ съ прѣівѣдѣі ачесте премѣіі пѣтаі ка о дѣкѣрадіаре, ка о легѣтѣрѣ таре, сѣпѣтѣ, че контрактадѣ кѣ прѣінтеле ошѣтеі шѣ аа вострѣ, ка съ пѣшѣі дѣаіпте дѣн аа дѣ аа, шѣ дѣн вірѣіндѣ дѣ вірѣіндѣ, пѣпѣ ла сѣршѣтѣ дѣвѣдѣтѣрѣлор ѣнде кѣ враде дескѣсе въ ашѣтапѣт кѣпѣтепѣа дѣрѣі ка съ дѣкѣзѣне не денліп шѣінда шѣ віртѣтеа вбстрѣ. —

Арсакѣ. П. Поенарѣ. С. Марковѣі.

Вѣкзрештѣ. Аѣл 1851, Іѣлѣ 14.

КЪВЪНТ

зісѣ, кѣ окасінеа пѣнереі фѣндаментѣлѣ ла зідіреа шкѣлелор ромѣне де леѣеа рѣсѣрѣтеанѣ дѣн Брашовѣ 17. Септемѣре 1851, де Гавріле Мѣлтеанѣ.

Сѣ дѣвѣдѣтѣшѣ поі карте? Ачѣаста есте дѣтребѣдѣінеа ла каре кѣѣет а респѣнде, Преа сѣ стѣпѣне шѣ опоравѣлѣ адѣнаре, кѣ окасінеа ачестеі соленігѣдѣі тѣреде.

Скопѣл дѣвѣдѣтѣрѣеі есте фортареа інеімеі шѣ лѣтѣнареа мѣндеі. Інеіва се фортеазѣ прѣн кѣпошѣінда доктрѣнелор релѣізінеі кѣ деосевіре дѣн Бісерікѣ; мѣнтеа се лѣтѣнеазѣ прѣн кѣлѣтѣнареа сѣіпцелор дѣн шкѣлѣ.

Фортареа інеімеі стѣ маі кѣ сеатѣ дѣн а да лѣі Дѣмнезеѣ, Дѣмператѣлѣі шѣ ла тот отѣл че есте аа сѣѣ, ад : дѣн а фѣі дрепт.

Сѣпѣта пѣстрѣ вісерікѣ, дѣпѣ непредѣітѣла сѣѣ дарѣ, де каре пѣдѣне се вѣкѣрѣ, де а дѣпѣрѣдѣі темѣврѣлор сѣі ст. таіне шѣ кѣвѣнтѣла еванѣелѣк дѣн

лімба попорѣлѣі, а дѣгрѣіжѣіт тотдѣзна де формареа шѣ дѣвѣдѣтѣрѣеа інеімеі пѣстре. Нічѣ зп попор коплокѣітор нѣ дѣтрече не попорѣл ромѣнѣ дѣн крѣдѣнда кѣтре Кесарѣл сѣѣ; нѣчѣ зѣла нѣла ковѣршеште кѣ вѣпѣтатеа інеімеі, кѣ оспѣталітатеа, кѣ дрептатеа, сѣкѣрт кѣ амѣореа шѣ фрѣдѣегатеа крѣштѣпѣ кѣтре копоменѣі сѣі. Черѣі ромѣнѣлѣі сѣлашѣ, вѣкѣрос, ѣдѣ респѣнде, сѣлашѣла е аа лѣі Дѣмнезеѣ; трѣчѣі не лѣпгѣ вііа лѣі, не лѣпгѣ грѣдіна лѣі, вінекѣвѣнтатѣ де фрѣнте, ѣдѣ есе дѣаіпте кѣ рѣде, дѣне, ѣдѣ зіче, сѣнт дела Дѣмнезеѣ! . . . Аѣ веніт зп попор стрѣіпѣѣ, аѣ веніт алѣла — шѣ алѣла прѣсте поі — шѣ поі і аа прѣіміт, і аа дѣвѣрѣдѣшат кѣ амѣоре, кѣ фрѣдѣегатеа крѣштѣпѣ, дѣкѣт попорѣле коплокѣіторѣеі шѣ вѣчѣне, де вор фѣі еле дрепте, нѣ потѣ сѣ нѣ тѣртѣрѣсеаскѣ : кѣ тотѣ сѣаѣ фолосѣт де ла ромѣн, дѣсѣ ел пѣла лѣат де ла нѣнепѣ! . . .

Дрептатеа, вѣпѣтатеа, толѣранда ачѣаста еванѣелѣк сѣнт нѣште рѣдѣрѣі ала крѣштѣреі пѣстре чѣлеі вісерѣчештѣі.

Дѣсѣ, дакѣ кѣ фортареа інеімеі нѣ стѣш маі жос декѣт нѣчѣ зп попор коплокѣіторѣіѣ, поі кѣ атѣт маі дѣпаоѣдѣі не афѣлѣт кѣ лѣтѣнареа мѣндеі.

Неавѣнд шкѣле ка сѣ не лѣтѣнѣт мѣнтеа, аа прѣіміт о крѣштѣре пѣтаі не жѣтѣтате. Сѣ. вісерікѣ не дѣваде сѣ фѣмѣ вѣнѣі, сѣ фѣм дрептѣі; шкѣла не дѣвадѣ сѣ фѣм шѣ дѣделѣпдѣі. Нѣ е дѣстѣла сѣ фѣм пѣтаі вѣнѣі, дрептѣі; чѣі патѣра пѣстрѣ, пѣсѣдѣінеа пѣстрѣ, чере сѣ фѣм шѣ дѣвѣдадѣі, черкѣспѣкдѣі, дѣделѣпдѣі: „фѣдѣі вѣлѣнѣі ка порѣтѣвіі, шѣ дѣделѣпдѣі ка шерпѣі.“

А фаче віне шѣ челора че не фак ноаѣ рѣѣ, е лѣкѣрѣ крѣштѣнескѣ, дѣсѣ а фѣі черкѣспѣкдѣі, пентрѣ ка інеімічѣі пѣстрѣі сѣ нѣ не пѣтѣ фаче рѣѣ, е дѣделѣпдѣінеа дреапѣт. Нам авѣт шкѣле ка прѣн лѣтѣнареа мѣндеі сѣ кѣпѣтѣт дѣделѣпдѣінеа, шѣ пѣам авѣт нѣчѣ історѣічѣі нѣчѣ ізрѣстѣі, нѣчѣ адѣвокадѣі шал. Стрѣіпѣі не аѣ сѣрѣс історѣа, стрѣіпѣі не аѣ пѣстрат хрѣсовеле, стрѣіпѣі не аѣ апѣрат дрептѣрѣле. . . . Домпѣлор, нѣ воіѣ сѣ тѣрѣзѣр вѣкѣрѣа ачестеі зіле дѣдѣкѣнд шѣ дѣфѣдѣішѣндѣвѣікопа чеа трѣістѣ а рѣелелор, а патѣвелор. . . . че аѣ есворѣт пѣсте поі дѣн ліпса шкѣлелор!

Кѣ поі пѣам авѣт шкѣле декѣнд аѣ дѣченѣт а авѣа шѣ алѣдѣі, е пѣкатѣла спѣрѣтѣлѣі тіпѣілор трѣкѣдѣі. Пѣкателе прѣіпдѣлор адѣсѣорѣі се пѣдепсѣск іп фѣі шѣ стрѣнепѣодѣі; дѣсѣ нѣчѣ зп пѣкат нѣрѣіпѣтѣсѣя нѣ ажѣпѣе маі кѣрѣнд шѣ маі сігѣр не фѣі декѣт пѣкатѣла шкѣлелор. Ноі пѣтем фѣі дѣкредѣіпѣ

паці деспре ачест адевер! Ар фї зн властем пен-
тръ копїи пострї кьнд дїн пьданїх нз не ам фї дн-
вьдат мїнте, шї ам рекьдеа дн пькатъа стрьмо-
шїлор. Ах! дакъ вьтрьнї пострї, есчелїндї дн ев-
лавїъ, днтемейторїи атьтор сьте де монастрїрї сф.,
ар фї рїдїкат еї, дзпъ есемпїа алтор попоре, ть-
кар пьмаї о знїверсїтате, — черъа постръ ар фї
маї сенїнї!

Дечї школе!

Съ нз'мї зїкъ знїї: ла че школе? Сьнт ла
копловїторї дестъае школе, аколо пот днвьда шї
копїи пострї; кьчї тодї кьдї кьчетъ аша, е' асе-
менъ кь ачеї пьрїндї деценерацїї, карї ар зїче:
де че треабъ тьме матроне? авем доїче каре съ
не креаскъ копїи!

Дечї школе, фрацїлор.

Шї днкъ кь атът маї вьртос школе, кь кьт
пої дн дьмнезеаскъ пронїъ не афьт трьнд дн-
трьн стат полїаот, днтрьн стат компьс дн маї
тълте попоре, кь сьщїеле шї кь релїцїзнеа знъа
де алтъа деосевїте; шї кь кьт Маїестатеа са ка-
валерескъа постръ днпьрьторїз (не каре Дьмне-
зеъ сь'а дїнъ!) дн дрептатеа са чеа де татъ а-
деверат, аъ кїемат не тоте попореа, ка деопотрївъ
съ порте грезтьдїае, шї деопотрївъ съ не
вькьре де фолоселе статъаї.

Е дьмнезеаскъ лецеа: ка трьпъа съ сервеаскъ
сфьлетъаї, ка спїрїтъа съ домнеаскъ престе ма-
терїъ. Попореа не днвьдате, ка шї іndivїзії, дн
вечї аъ фост шї вор фї робе ла попореа челе дн-
мїпате. Де нз вом днвьда пої карте, алте попоре
копловїгоаре вор днвьда кьт аъ днвьдат шї пьпъ
акьт. Ноїатънчї шї дн фїїторїз вом ретънеа трьп,
матерїъ, шї, ка асфел, осьндїдї а пьрта пьртреа
пъмаї ла грезтьдї, ка хатамї; дн време че а-
челеа, devenїнд мїнте лзмїнатъ, сө вор вькьра де
фолоселе статъаї, шї вор домнї престе пої.

Де въ ва зїче пештїне: днвьдътрьа е не фоло-
сїгоаре, нз въ дацї копїи ла шкоаь, атънчї съ въ
адъчедї амїоте де кьвьнтъа каре зїче: „помъа дзпъ
робе, еар отъа дзпъ фанте се кьншїте.“ Е дн-
вьдат каре въ дъ асемеа сват? атънчї съ штїдї
къ ел нз въ воїеште вїпеле, чї робїа; е не днвьдат?
атънчї зїчедїї: дьмне еартъ'а, кь нз штїе че
вореште!

Челче се дндоеште деспре фолосъа школелор
шї ал днвьдътрьей, се дндоеште деспре фолосъа
сөрелъї шї ал разелор лї.

Кьткъ комьнїтъдїае вїзерїчештї ромъне д'аїцї,
шї анъме DB., опоравїлор репрезентандї шї вїпе-

факторї, сьнтедї пьтрьншї де фолосъа днвьдътрь-
рей, кь кьншїтедї спїрїтъа тїмпъаї, трызїнда па-
трьей отъаї, пьседївнеа вїсеречей шї а пацїсної
постре, штїдї че не лїпсеште, есте вїъ довадъ со-
ленїтатеа ачестей зїае меморавїлъ че о сервъа
акьт. Дрепт ачееа дн ачестъ прївїндъ н'ам де-
кьт съ въ орез: ка Дьмнезеа вїедеї съ въ лн-
деаскъ зїеле, ка съ пьтредї сьършї сьпътошї,
чеа че адї днчепът кь атъта рьвнъ вреднїкъ де
лаздъ. Кь ажївотрьа лї Дьмнезеъ дар, ка тогдъ-
зна, мерцедї днпїнте шї акьт кь есемпїаа чед
вън, вравїлор врашовенї! Преа сф. са, пре вьпъа
пострь Епїскопъ нз нз'маї кь кьвьнтъа чї шї кь
фанта с'анъс дн фьрзїтеа зелъаї DB., шї кьреддї
къ, не льпгъ кьзна чеа ревештезїтъ че о дн-
плетїдї дн дїсрьа пьтелъї е DB. пьртїчка дн на-
пїтааь, дн родъа дрептелор остепелї а DB. че о
ловацї дн сирїжїнїреа школелор, ва адъче довъндъ
днвьтїтъ шї сїгьръ ла фїїї фїлор Дьмнеавострь.
Amin.

Овсервъдїнї ла докьмїтеле історїче дн
Льгош, прївїторе ла прївїлецїїае дїстрїк-
телор: Льгош, Севеш, Мехадїа, Хама-
дїъ, Крашова, Берсавїа Комеатъа шї
Іаадїа.*)

Дн прївїлецїїае ачеста съ дьдък зрьмьтореле ов-
сервъдїнї!

Кь жьрїсдїндїа ромънїлор дн Бьнат а фост
терїторїаь шї теренъа ачеста а фост лъдїт дела
тзьнъ Северїнъаї пьпъ ла Арад, шї дела марцї-
нїае Трансїлванїей пьпъ ла Дьнъре, анъме пьпъ
ла Тїтел знде Тїса съ варсъ дн дьнъре, — адеве-
рїреа ачаста сїгьръ дн днцелесъа прївїлецїїлор
дестъа се доведесче. Де шї орашъа Ръшава, каре
фьръ дндїаь саъ дїнът де дїстрїктъа Мехадїей,
се афьт асцьї дн марцїнеа Бьнатъаї, шї нептръ
ачеїа с'ар пьтеа кьреде, кь пь тїмпъа де атънчї
марцїнїае Бьнатъаї аколо аъ фост знде сьнт а-
сцьї; тогъш, фїнд кь Геортїз Ракодїї прїнцїпеле
Трансїлванїей дн прївїлецїїа съ, каре ашїждереа
пъвїкьаь сь ва комьнїка, не комїтеле ромънїлор
дн анъмесче Банъс seu Comes severinensis; ал
мїнтренї шї дн Історїе кьпоскът есте, кь о парте
а дьрїї роменештї а фост оре кьндва сьъ корона
Бьгарїей, нз не дндїам а кьреде кь Бьнатъа ачест

*) Bezile пьвїкяте дн пръа Фоїа 21.

ромънск ши пъпъ ла търпъ Северинълѣ саѣ про-
тинс. Аша даръ орѣ дела Ръшава, орѣ дела търпъ
Северинълѣ дичепънд саѣ дитинс пъпъ ла Комеат
дн комитатъл Тимшоуреѣ лънгъ Арад; асемене
ѳиндкъ дин тоѣ привилеѳиле съ веде къ даторинда
де къпегение а ромънилор въпъдени аѣ ѳост де а
аѳтра малърилѣ Дъпъреѣ дн контра търчилор, кѣр
съ къпосече къ марѳиниле Дъпъреѣ де кътръ Сервѣа
саѣ цара търчаскъ, прекът ши асѳъзи маре парте,
аша атъпча престе тот аѣ ѳост де ромънѣ локъите
ши жърѣдикѣѣ Банълѣ ромънск съпъсе, ши аша
ачесте 8 дѣстрѣкте наѣ къпрѣнс дн сѣне тот Бъна-
тъл, чи чеа маѣ маре парте, адекъ тот комитатъл
Тимшоуреѣ, Крашовѣѣ, реѳиментъл Карансевешълѣ,
ал Бесерѣчѣѣ Алъе, ал Панчовѣѣ, ши Баталѣонъл Ча-
кашилор, ши пѣтаѣ партеа Бънатълѣ не лънгъ Тѣса,
адекъ комитатъл Торонталълѣ а ѳост локъит де
зпгърѣ ши скос дин Бънатъл ромънск аѳаръ.
Съръѣѣ ши Немѳѣѣ пре тимъл ачела пѣ съ аѳлаѣ. —
Пъпъ вѣде саѣ протѣнс марѳиниле ачестор 8 дѣстрѣкте
дин партеа Трансилванѣѣѣ, ачееа се къпоаште ве-
дерат дин пѣтѣреа локърилор централе; къчѣѣ Комеатъ-
лъ дн комитатъл Тимшоуреѣѣ, Лъгошѣѣ, дн котъл
Крашовѣѣ, Алташъл дн реѳиментъл Карансевешъ-
лъѣ съ търѳинск къ Трансилванѣа.

Къзъгънд къ окѣз пѣтръпъзѳторѣѣ, не вом кон-
вѣпѣ, къ привилеѳиле ачесте п'аш ориѳинеа са дела
реѳеле Ладѣслаѣ саѣ дела анъл 1457, къчѣѣ дн еле
кѣр съ спъне, къ сѣнт пѣтаѣ днтърѣгоаре а привѣ-
леѳилор веѣѣ де предечесорѣ реѳѣ аѣ Бъгарѣѣѣ, даѣ
ромънилор. Ши ѳинд къ реѳеле Ладѣслаѣ зѣче, къ
тошъл съѣ Сѣѳѣстънд реѳеле ши днператорѣл а
десвѣнат дѣстрѣктъл Комеат дин корпъл челора лалте
7 дѣстрѣкте, ши онѣгнорат гъверпъторѣлѣѣ Ioan de
Хъниадъ, чи прѣн локъѣторѣѣ ачелъаш дѣстрѣкт, ѣаръш
саѣ ръскътпърат, съ веде къ ачесте привилеѳѣѣ,
пѣчѣѣ дела днператорѣлѣ Сѣѳѣстънд, чи къ тълт маѣ
'наѣнте аѣ лъат дичепътъл съѣ; ши аша къ тот
ѳндаметъл кредет, къ ачелеа аѣ дерѣвареа са
дела прѣмѣѣ реѳѣ аѣ Бъгарѣѣѣ. Адевърат къ дъпъ
спъпереа реѳелъѣ Ладѣслаѣ, привилеѳиле ачестор
ромънѣ дин Бънат маѣ вѣргос сѣре ачела скон, ши
къ ачелѣа кондѣѣѣ саѣ дъръѣт, ка къ зпѣте днтре
сѣне пѣтерѣкредѣнчоселесале сервѣѣѣѣрѣ мѣлѣгъренѣтѣ,
къ атъта маѣ вѣне съ ле поатъ контѣнъа дн контра
Търчилор; тотъш дин прѣвѣнда ачееа, къ привилеѳиле
ачесте сѣнт къ тълт маѣ вѣтръне, де кът че саѣ
ашезат Търчѣѣ дн вечѣпътатеа Бъгарѣѣѣ, пѣ ѳъръ
темеѣв къѳетът, къ привилеѳиле ачестеа къ ѳндарѣа
регатълѣѣ зпгъреск ромънилор ка пѣште кондѣѣѣ де

паче ши ѳъръѣѣгате саѣ кончес. Дин ѣсторѣѣ вѣне
есте къпосѣѣт къ съв епока дъчѣлор зпгъренѣтѣ пъпъ
ла сѳ. Стеѳан прѣмъл реѳе, днтъръѳѣа романилор
дн Бънат, съвѣт Дъка Глаѣ ши Алътм а стат днтре-
агъ ши не атърпътоаре. Деѳѣ дъне търтърѣсѣреа
анонѣмълѣ нотарѣѣ ал реѳелъѣ Белла, ѳинд ромъ-
нѣѣ дин Бънат пѣште вѣрваѳѣ пѣтернѣчѣѣ, тълдѣѣ ла
пѣтър, къ вѣте ши авъѳѣѣ тълте, ши пентъръ ачееа
реѳелъѣ Стеѳан ѳѳрте перѣкълошѣѣ, дъпъ маѣ тълте
кръпѣте вѣтълѣѣ днтъръ зпгърѣ ши днтъръ ромънѣ, про-
вѣндѣа Бънатълѣ саѣ днтпрезнат къ корона Бъгарѣѣѣ
къ вѣне кондѣѣѣ ши привилеѳѣѣ, каре зпѣѣа стат пѣ-
таѣ съ пот асемена. Аша дар лѣберѳъѳиле ачестеа,
пѣ къ ръгъѳѣѣнѣ ши къ лѣнгъшпѣтърѣѣ, чи къ аскъѳѣѣ-
тъл савѣѣѣ, къ вѣрсъре тълтъ де сѣпѣе саѣ къшѣтѣ-
гат. Есперѣенѳѣа де тоате зѣлеле не дѣваѳът, къ
атъпчѣѣ, кънд пѣ сѣпѣтем дестъл де тарѣ, маѣ днтъѣѣ
пре ѣнѣмѣчѣѣ перѣкълошѣѣ дѣ днтпъкът, ши ле дът
преѳерѣндъ днаѣнтеа амѣчѣлор кредѣнчосѣѣ, къ де
ачестѣа маѣ пѣѳѣн не темет! Прекът сѣнт ши
алѳѣѣ аша ши зпгърѣ аѣ ѳост дестъл де днтделенѳѣѣ
съ жърѣче къ о маре пѣтерѣ чѣвѣл ши мѣлѣтаръ
къ каре прѣн привилеѳѣѣ ромънѣѣ дин Бънат аѣ ѳост
днтъстраѳѣѣ, маѣ вѣне ар ѳѣ ѳост съ о дѣпъ дн
тълъа са, прекът маѣ търъѣѣ къѳетъл лор чел е-
стравагант саѣ ши арътат, ши ла дата окасѣне,
ѳинд прѣн алѳѣѣ маѣ пѣтернѣчѣѣ ажътаѳѣѣ, маѣ ши а-
дъс ла днтпѣнѣре; ла анъл 1777 ѳъръ де а съ вѣреа
врео пѣкътъръ де сѣпѣе съ дъръѣ Бънатъл зпгърѣ-
лор ши съ спъсъс лелѣлор ачестеѣ ѳърѣѣ, даръ прѣ-
вѣлеѳиле ромънилор съв реѳѣѣ Бъгарѣѣѣ, дн декъре
де 600 де анѣ авъте пѣ съ пѣсъръ ѣаръ дн вѣаѳъѣ;
аша дар наѳѣа марѣаръ, пѣ съ поате лъзда къ а
сѣпъс къндва провинѳѣа Бънатълѣ къ пѣтереа ар-
телор сале не кондѣѣѣнат. Дрепѣт ачееа, кънд дн
дѣѣта Бъгарѣѣѣ дин 2. Івѣлѣ 1848 денътаѳѣѣ ромънѣшѣѣ
аѣ черът рестаѳрареа Банълѣѣ ши реннѣѣрѣа прѣвѣ-
леѳилор сале, зпгърѣѣ аѣ лъерат пѣ пѣтаѣ дн контра
дрепѳъѳѣѣ, чи ши дн контра посѣѣѣѣѣ, кънд ле аѣ
денегат ачееаста, зѣкънд къ тълѣѣ: „че аѣ ромънѣѣ
съ дѣспънъ къ цара лор, Бънатъл тотдеаѣна аѣ ѳост
о парте а Бъгарѣѣѣ, асѳел де дрепѳърѣ сѣнт стат
дн стат, ши прескърт, чѣне вреа съ ѳѣе ромън,
съ се дъкъ дн Цара ромънеаскъ къ ѣ съ ва да
насѣ.“ — Де съръѣѣ венетѣчѣѣ маѣ търъѣѣ че вом
съ зѣчет? — Нъ алъ декът къ претѣндереа лор
е де рѣсѣ, маѣ тълт пѣчѣ къ е демн де а лѣсъ рѣс-
пънде. Стърънса лор пърѣре десѣре ромънѣѣ дн пѣ-
мѣта дѣѣтъ о адъсъръ зпгърѣѣ ши къ ѳанѳа ла лъ-
тѣнъ; къ ла пропъпереа лѣѣ Кошът ка, дн 500000

de ландъ алодіалъ, сазъ вѣтъ пої ле зичем іверландіале дн комітатъа Тімішоарей, а Крашовіей ші а Торонгалъзі афлтоаре съ се адъкъ колоніи съкзешті дін Трансїлваніа, фїндъ къ ачесті ар фї маї марї ерої ші маї кредіноші падізней маіаре, рѣсвѣъ зніверсалъа Еїjen, Еїjen ші їаръ Еїjen. Дечї нѣ дпгързіъ зп депътар ромън а респнде лзі Кошът: „съ іа а мїнге ка съ нѣ змвле къ пропъпереа са ка ші пегъдъторїа кареле аъ фъкът пелеа де зрѣъ вѣпъзтоаре, фїндъ дикъ зрѣвд дн пѣдъре;“ — деакъ лїаъ пѣкътъ зпгърїлор а зиче, къ Трансїлваніа днаїнте де 300 де ані смълесъ де кътръ Бггаріа, къ пѣтеріа жъръмъпгълзі дїпломатїк прїн каре рецеле къ окасїзнеа днкоронърїї сале тоате провінціїле, оаре къндва де короана Бггаріей, дїнзте, е даторїз къ ачееа короанъ їаръ але днпрезна — ші алтеле: атънчї ші чееа парте а жъръмъпгълзі дїпломатїк, къ тоате прївїлеціїле дела предечесорїї реці, дъпъ леце date, се вор оъсерва ші манъдїнеа аъ репъскът асемене пѣтере ші даторїндъ; прїн зртареск прегїндереа ре днвїереї прївїлеціїлор а ромънїлор дін Бънат, каре нѣмаї де 150 де ані аъ амордїт, аъ фост къ тотъа дреантъ ші лецвїтъ. Днсъ нѣ ера къ оаменїї ачестїа де а ворвї, къ еї дела ідеа, тоате падіїле дін Бггарїа але амалгамїза дн элементъа съъ ші а прокреа о маре маіарїѣ пѣтернїкъ ші фрікошачъ нѣ съ пѣтеръ авате. (Ва зрта.)

O D E*)

ad lapidem fundamentalem.

Felix nunc reside quesite diu lapis,
 Festis sero choris indite in angulo!
 Te vel de stygiis herculea manu
 Romanus*) tulit abditis.
 Noctis neu timeas fulmina; nam tuis
 Ramis verna domus, quae ferit aethera,
 Victrix quae niteat mox sine cladibus
 Exsurget sacra Olympicis.

*) Ачестъ Поесїъ дн лїмба стрътошаскъ латїна, фѣ дедїкатъ бенефакторїлор шкоалелор їнтемеїнде, ла їзпереа петрїї фъндателале дн 17. Септемвре 1851, дін презнъ къ чеа пѣвлїкатъ дн пр. трекът тот дн лїмба романъ чеа поаѣъ.

Esto nobilium semina Gymnicis
 Virtutum, patriae provida commodis!
 Esto justitiae largifluus latex,
 Astreae decus inclytum!

Excrescas brachiis ritibus arborum,
 Quas fructus retegant aethere pendulas;
 Romanis teneris nectara tendito;
 Quin cunctis sine limite!

Te cunctae celebrent arte scientiae
 Et cantu tremulo cygnea tempora.
 Ut sylvis volucres, turre columbulae,
 Pubes te canat optima!

Felix omen habes. — Jam pueri indoles
 Quid faustis patriae sub penetralibus
 Non dulcis poterit ducere commodi?
 Digna et Principe gratia!

Sit fons liquidior pegasidis aquis
 Pubi, quam recreet proxima charitas,
 Spes, fides animet morte perennius
 Per Musas Deus optime!

Phaebi de mediis, Numina! sedibus
 Codri, Fabricii viribus aemuli
 Et Marci prodeant alite prospero,
 Cudant qui decus patriae!!!

Dicat

Jacobus M—n.

Дндрептаре: Дн нѣтеръа трекът, фаца 287, серїа 10 чїтеште: ачесте; серїа 29 дн лок де десвръкта чїтеште: десвръка; дн фаца 287, версвг 17 дн лок де Хелїконъа чїтеште: Хелїконъа, шї о!, сїнъ; вїнъ; дн лок де паксъ: паксъ, дн лок де съ: сѣ.

*) Intelligentur omnes benefactores, quorum largis muneribus scholae eriguntur.